

«Bizler İçin Her Yer Mücadele Alanı»

HDP eski eşbaşkanları ve vekillerinin tutuklu yargılandığı davalar devam ederken, Diyarbakır eski milletvekili Nursel Aydoğan ile HDP'ye ve Kürt hareketine yönelik operasyonları, kadınların siyasetteki rolünü, yaklaşan yerel seçimleri ve mücadele stratejilerini konuştuk.

Tebessüm Yılmaz

Sadece Kürt hareketi açısından değil; Türkiye siyaseti ve feminist mücadele tarihi açısından da Kürt kadın hareketinin büyük bir önemi var. 1980'li yıllarda kadınlar, PKK'ye katılarak gerilla

Foto: Murat Bay, 9 Ocak 2016 Amed

9 Ocak 2013'te Paris'te katledilen Kürt hareketinin önemli isimlerinden Sakine Cansız, Leyla Şaylemez, ve Fidan Doğan anmasından

mücadelesi yürütürken 1990'larla birlikte Kürt legal siyaseti içerisinde de görülür hale gelmeye başladılar. Söz konusu yıllarda Kürt kadınları, siyasi birer özne olarak [Halkın Emek Partisi \(HEP\)- Demokrasi Partisi \(DEP\)- Halkın Demokrasi Partisi \(HADEP\)- Demokratik Halk Partisi \(DEHAP\)](#) çizgisinde aktif parti siyaseti

yürütmekle kalmamış; parti tüzükleri, çalışma ko-misyonları ve kadın kolları aracılığıyla cinsiyet eşitlikçi bir söylem üreterek par-ti politikalarını kök-ten değiştirmeye başlamışlardır.¹ Kadın kotası ve eş başkanlık sistemi gibi uygulamalar, yine bu kadınlar sayesinde Türkiye parlamenter sistemine [kazandırılmıştı](#). Hepimizin malumu olduğu üzere, bugün de bu çizgiye benzer siyaset yürüten partilerin başında [Halkların Demokratik Partisi \(HDP\)](#) geliyor.

¹ Çağlayan, Handan (2006): *Feminist Perspektiften Kürt Kadın Kimliği Üzerine Niteliksel Bir Araştırma*, AÜ SBE, Doktora Tezi, sf. 147 -150.

Türkiye'deki güncel gelişmeleri, AKP politikalarını, Kürt kadın hareketini ve yaklaşan yerel seçimleri HDP 26. dönem Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan ile konuştuk.

Tebessüm Yılmaz: "4 Kasım Siyasi Darbesi" olarak adlandırılan sürecin ikinci senesini doldurduk. Bugünden geriye doğru baktığınızda 4 Kasım'a giden süreci, geldiğimiz noktayı kişisel deneyimlerinizi de göz önünde bulundurursak nasıl yorumluyorsunuz?

Nursel Aydoğan: 7 Haziran 2015 Genel seçimleri, Türkiye demokrasi tarihi açısından önemli bir seçimdir. Bu seçimi önemli kılan, Kürtlerin parlamentoda temsiliyetini önlemek için konulan %10 seçim barajı gibi dünyanın en yüksek barajının aşılmasıdır. Demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü bir parti olan HDP'nin

demokratik siyaset yapması durumunda, Türkiye siyasetinde dengelerin değişebileceğini hesap eden AKP, 2002'de tek başına iktidara geldiğinden beri ilk kez tek başına iktidar olamayacağını görmüş – ki tek başına iktidar olmak, AKP'nin olmazsa olmazıdır-, bu nedenle de 'tek adam rejimi' dediğimiz otoriter bir başkanlık sistemine geçmeyi uygun görmüştür. Bu amaçla CHP ile koalisyon kurmuş ve Türkiye'yi 1 Kasım 2015 erken seçimlerine sürüklemiştir.

25 yıl süren demokratik çözüm ve barış sürecinin bitirildiği, masanın devrildiği; ama çatışma ve savaşın olmadığı, kısmi demokrasi ortamının olduğu bir dönemde gerçekleştirilen 7 Haziran 2015 genel seçimlerinden HDP, %13 gibi yüksek bir oy oranıyla çıktı. Demokrasi, çözüm, barış gibi kavramların bizim işimize yaradığını gören AKP, 24 Temmuz 2015'te partimiz HDP'ye yönelik operasyonları başlattı. 100'e yakın il ve ilçe örgütümüz saldırıya uğradı, genel merkez binamız dahi yakıldı. Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde patlatılan bomba sonucu 33 gencimiz yaşantısını yitirdi. 10 Ekim Ankara Katliamı ve sınır içi, sınır dışı operasyonlarla HDP'nin barış ve çözüm söyleminden uzaklaştırılmaya çalışıldığı bir ortamda yapılan 1 Kasım seçimlerinde HDP, %11 gibi bir oyla bir kez daha barajı geçti. Ancak milletvekili sayımız 80'den 59'a düştüğü için, AKP bu seçimlerde istediğini alarak yeniden tek başına iktidar oldu.

Ne yazık ki, tek başına iktidar olmak AKP'ye yetmedi. Bundan sonraki seçimlerde aynı durumu yaşamamak için HDP'nin barajı aşamayacak bir noktaya getirilerek demokratik siyaset yapmasının önüne geçilmeye ve hatta başarılabilirse siyasetten tasfiye edilmesini hedeflemeye başladılar. Bu nedenle de 4 Kasım 2016'da eşbaşkanlarımızın ve milletvekillerimizin tutuklandığı 4 Kasım siyasi darbesini gerçekleştirdiler.

Bugün artık Türkiye'de giderek kurumsallaşan bir faşizm ve tek adam diktatörlüğü var. Demokrasiden geriye kalan ufak tefek kırıntılar da yok ediliyor. Muhalefet adına ne varsa ortadan kaldırılıyor; CHP muhalefeti bile tehlikeli olarak görülüyor, Kürt ve kadın düşmanlığında sınır tanınmıyor. 15 Temmuz 2017 darbe girişimi gerekçesiyle tüm özgürlükler kuşatılıyor.

Sizce AKP iktidarının bu süreçteki en büyük hatası ne oldu?

AKP'nin yanlıgısı HDP'yi iyi analiz edememesi olmuştur. HDP, gücünü özgür düşünen, inançlı, kararlı insanlardan, halklardan alıyor. 12.000'e yakın gözaltı ve 8000'e yakın tutuklamaya

rağmen, HDP oy oranını korumayı başardı. Ancak bugün sokak muhalefeti yoktur. En ufak bir eylem girişimi bile devlet zoruyla bastırılmaktadır. Devletin zor kullanma gücünün bu kadar kötüye kullanıldığı bir süreç 1990'larda bile yaşanmamıştır.

Ben kişisel olarak AKP'yi iyi tanıdığımı düşünüyorum. 20 Mayıs 2016'da milletvekili dokunulmazlığımız kaldırıldığında, tek başına iktidar olabilmek için tutuklama dahil her yola başvuracaklarını biliyordum. Bu nedenle hiçbir yönelim benim için sürpriz olmadı. HDP'de mücadele sürdürmenin zor olduğunu bilerek bu mücadele içinde yer aldım. Nerede ve hangi koşullarda olursam olayım demokrasi, özgürlük, insan hakları ve barış mücadelesini sürdürmeye devam edeceğim. AKP'nin bizi mücadelemizden geri adım attırarak, biat ettirecek gücü yoktur.

15 Temmuz darbe girişimi sonrası ilan edilen KHK'lerle pek çok muhalif örgüt, dernek, vs kapatıldı binlerce insan ihraç edildi, binlercesi tutuklandı. Ancak bu saldırılardan en çok nasibini alan hem Türkiye hem de Kürdistan'daki kadın kurum ve kuruluşları oldu. Özellikle Hdp'li kadın vekillere yönelik cinsiyetçi saldırıları da göz önünde bulunduracak olursak bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

AKP'nin Kürt ve kadın düşmanı bir parti olduğunu artık her kesim ifade ediyor. Mevcut durumdaki parlamentoda kadın milletvekili sayısı, HDP'nin yürüttüğü kadın mücadelesinin bir sonucudur. Eğer biz kadın özgürlükçü bir parti olmasaydık, tüm temsil mekanizmalarımızda kadına %50 eşitlik gerçekleştirilmeseydik, eş başkanlık sistemiyle yüzden fazla kadın belediye başkanı seçmeseydik, hali hazırda zaten az olan kadın milletvekili sayısı, parmakla sayılacak kadar az olurdu. HDP'li kadınların toplumun geneli üzerinde ayrı bir olumlu yeri var. Bu nedenle de en fazla HDP'li kadınlara saldırıp onları itibarsızlaştırmaya çalışıyorlar. Ancak, bunun nafile bir çaba olduğunu zaman bize gösterdi. Egemenler her zaman kadın mücadelesinden korkmuş, o nedenle de "önce kadınları vurun" demiştir. Fakat HDP'li kadınlar olarak bizler, kadın bakış açısıyla siyaset üretmeye, toplumu değiştirip dönüştürmeye devam ediyoruz ve edeceğiz.

İçinden geçtiğimiz süreç, bir kısmımızı zorunlu olarak yaşam alanlarımızdan koparmış olsa da mücadele etmekten, alıkoyamadı. Hayatlarımızın bu yeni dönemine (zorunlu) göçmenlik/mültecilik eklendi. Peki, sizin için bu ne anlama geliyor?

Türkiye'de cezaevleri demokrasi, özgürlük, barış, insan hakları mücadelesini yürütenler için her zaman mobilizasyon alanı olagelmıştır. 1980 faşist askeri darbesi sonrası, ve Kürt sorununun çözümsüzlüğü nedeniyle '90'lardan sonra buna bir de siyasi mültecilik ve göçmenlik eklendi. Hep işlenen 'faili belli' cinayetleri göz önünde bulundurunca göçmenlik ve/veya siyasi mültecilik durumu katledilmeyip yaşadığımız için bir şans gibi görünüyor. İnsanları mülteciliğe zorlamak ülkesinden, sevdiklerinden, dost ve arkadaşlarından, mücadele alanından uzaklaştırmak içindir. Ama bizler için her yer mücadele alanı.

"Bizler için her yer mücadele alanı", dediniz. Bu durumda göçmenlik ve mülteciliğin yeni mücadele alanları açan, kadınlar olarak bizleri güçlendiren ve dayanışmamızı büyüten bir yanı olduğunu da söyleyebilmemiz mümkün mü? Bugün bulunduğumuz

yeni coğrafyalardan doğru ne tip mücadele ve direniş stratejileri, ne tür uluslararası dayanışma yöntemleri geliştirilebilir?

Nerede olursak olalım mücadeleye devam edeceğiz. Tabii ki ülkemizde sürdürülen mücadele ile burada (Almanya başta olmak üzere Avrupa'da) sürdürülen mücadele arasında farklılıklar var. İkisinin de avantajlı ve dezavantajlı yönleri var. Burada en büyük avantaj enternasyonal dayanışmayı büyütme ve iyi bir diplomasi tesis etmektir. Günümüz dünyasında diplomasi savaşta daha önemli olduğu bilirse burada yürütülecek çalışmalar da önem kazanacaktır.

HDP'li bunca siyasetçi hapisanelerde rehin olarak tutulurken, yaklaşan Mart 2019 yerel seçimleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

HDP olarak demokratik siyaset yapmakta kararlıyız. AKP, Kürtleri ve diğer Türkiye haklarını temsiliyetsiz ve iradesiz bırakarak Türkiye'yi dilediğinde yönetmeye devam etmek istemektedir. Bu nedenle 2019 Mart ayında yapılacak (yerel) seçimler bizim için oldukça önemli. HDP, güçlü yerel demokrasiye inanan bir parti. Erdoğan'ın "yine kayyum atarız", tehditlerine aldırmadan çalışmalarımıza devam edip yönetmekte olduğumuz mevcut 102 belediyeye, yeni belediyeler ekleyerek, HDP olarak bu süreçten de başarıyla çıkacağımıza inanıyorum. "Demokrasi, yerelden başlar" sözünden hareketle yerel yönetimleri alarak kendimizin ve kentlerimizin nasıl yönetileceğini tüm Türkiye'ye göstermeye kararlıyız.